

УДК 330.3

Скопенко Богдан Сергійович

магістрант,

ДВНЗ «Криворізький національний університет»,

skopenko1004@gmail.com

Кругла Надія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,

ДВНЗ «Криворізький національний університет»,

office@af-forum.com

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

***Анотація.** У статті проаналізовано стан малого та середнього бізнесу, вплив його на економіку країни та можливі шляхи розвитку цієї галузі, при залученні держави та регіональних органів влади. Були визначені чинники, які негативно впливають на підприємництво і являються основними перепонами на шляху його стабільності та процвітання.*

***Ключові слова:** економічні відносини; підтримка держави; методи господарювання; проблеми розвитку; дерегуляція; корупція, оподаткування, реформи.*

Постановка проблеми. Як відомо, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 504-р, було схвалено «Стратегію розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року», яка, передбачає створення належних умов для розвитку і підвищення конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва шляхом зменшення регуляторних бар'єрів та створення ефективної системи його державної підтримки [1].

Насамперед необхідно визначитись чи можливо це здійснити в умовах, що склались на теперішній час в Україні. Беручи до уваги вище згадану стратегію, можна визначити, що не все так добре, як показано в документі. Невирішеними залишаються такі питання, як зменшення податків та основна проблема, це корупція. Також, можна говорити, що однією з важливих ліній підтримки, є надання довгострокових кредитів, під малий відсоток на державних гарантіях, як це роблять в провідних країнах Європи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виокремлення частини нерозв'язної раніше проблеми. Великі напрацювання зарубіжної економічної думки, які стосуються різних аспектів підприємництва та його значення та ролі в економічному зростанні, відображені в роботах таких авторів, як М. Вебер, Е. Долан, Л. Ерхард, В. Зомбарт, Д. Ліндсей А. Маршалл, Г. Саймон, М. Фрідман, Ф. Хайек, Й. Шумпетер та інші.

Вагомий внесок у розробку різних аспектів теорії та методології дослідження розвитку малого та середнього підприємництва, особливостей його становлення та механізму державного регулювання в національній економіці зробили такі вітчизняні вчені: Ю. Бажал, З. Варналій, В. Геєць, М. Долішній, Я. Жаліло, А. Кісельов, В. Кредісов, І. Малий, Ю. Ніколенко, Ю. Пахомов, С. Реверчук, С. Соболев, О. Устенко, С. Чеботар, А. Чухно та інші.

З погляду Я.А.Жаліла, головною функцією державної стратегії є впровадження схеми суспільної поведінки, яка сприятиме пошуку компромісу між інтересами економічних суб'єктів і пріоритетами економічної стратегії держави. Забезпечення сталої соціальної та макроекономічної динаміки потребує формування нової парадигми економічної політики, орієнтованої на всебічне стимулювання соціально-економічного розвитку на підґрунті оптимізації співвідношення відтворювальних стратегій розвитку різних рівнів. Тому необхідно зосередити увагу на подоланні слабкої дієздатності наявних у розпорядженні держави інструментів економічної політики та методології їх застосування [3, с. 30].

Метою статті є визначення проблем, та удосконалення державної політики щодо розвитку малого та середнього підприємництва. Основне завдання полягає у дослідженні ситуації, яка склалася на даний момент, визначенні концепції розвитку малого та середнього підприємництва враховуючи рівні супротиву (корумпованість, спротив публічних органів влади) в розвитку, економічну та політичну складову.

Також потрібно розробити механізм часткового відшкодування з місцевих бюджетів відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого та середнього підприємництва для реалізації інвестиційних проектів. Сформувані регіональні бази даних щодо інвестиційних пропозицій малих підприємств (особливу увагу слід звернути на розповсюдження інформації серед іноземних інвесторів).

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємець - це суб'єкт, який поєднує в собі комерційні та організаторські здібності для пошуку і розвитку нових видів виробництва, а також нових благ, якостей та сфер застосування капіталу. А звідси і підприємництво - тип господарської поведінки підприємців з організації розробок виробництва і реалізації благ з метою отримання прибутку і соціального ефекту [4].

Мале підприємництво - це самостійна (за рахунок власних коштів) систематична інноваційна діяльність громадян-підприємців та малих підприємств на власний ризик з метою отримання підприємницького доходу (надприбутку) [3, с. 36].

Також існує таке визначення малого підприємництва - це багатогранне соціально-економічне явище, де кожен з безпосередніх учасників, підприємець або підприємництво має можливість знайти своє місце, а зовнішні учасники процесу можуть отримати позитивні результати: держава - збільшення ВВП та кількості робочих місць у реальній економіці та зменшення соціальної напруженості, місцева влада - податки і голоси на виборах; економічні партнери - гнучких та динамічних партнерів з низькими накладними видатками [5, с.8].

Дрібне підприємництво немислиме без ринку. Адже воно безпосередньо не регулюється державою; економічні відносини між дрібними бізнесменами можуть здійснюватися лише через ринок. Крім того, індивідуальне дрібне підприємництво розвивається внаслідок дії ринкового механізму, який зумовлює виникнення певної кількості безробітних. Сфера дрібного бізнесу повинна вбирати в себе ту робочу силу, яка вивільняється з державних, а також інших підприємств.

Підприємництво визнається одним із головних чинників політичної та соціальної стабільності суспільства. Тому ефективне функціонування суб'єктів підприємництва є передумовою економічного добробуту громадян країни, а відтак, і національної безпеки.

В Україні на кінець 2015 р. налічувалося 343,4 тис. підприємств. З них лише 423 підприємства є великими, тобто мають більше 250 працівників і річний дохід більше 50 млн. євро. Тож, 99,87 % підприємств у країні відносяться до малих і середніх, з них 284,2 тис. одиниць або 82,7 % – це мікропідприємства з кількістю працівників до 10 осіб і річним доходом до 2 млн. євро [6]. У 2015 році в Україні налічувалось 1,63 млн. фізичних осіб-підприємців, які представлені діяльністю в сфері середнього та малого бізнесу [6]. Їх частка у загальній кількості зареєстрованих суб'єктів господарювання складає 82,6 %. 80 % усіх зайнятих в різних секторах господарською діяльністю в Україні відносяться до сектора малого та середнього підприємництва, з яких 48 % – зайняті в малому підприємстві, а 32% – в середньому. Цей розподіл не змінюється впродовж 2014-2015 років. За обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) на сектор малого та середнього підприємництва (включаючи фізичних осіб) у 2015 році в Україні припало 63% загального обсягу реалізованої продукції. Зокрема, частка суб'єктів середнього підприємництва склала – 39%, а малого – 24% обсягів реалізації. Найбільша кількість малих і середніх підприємств традиційно зосереджена в найбільших промислових регіонах країни: м. Києві – 25,4 %, Дніпропетровській – 11,2 %, Донецькій – 6,8 %, Харківській – 6,7 %, Львівській – 5,5 %, Київській – 5,5 %, Одеській – 5,2 % областях [6].

За видами економічної діяльності в структурі малих і середніх підприємств найбільша їх частка (27%) займалась оптовою та роздрібною торгівлею і ремонтом автотранспортних засобів, 14% – сільським, лісовим або рибним господарством, 12% – промисловим виробництвом, 9,5% – операціями з нерухомим майном, 9% – будівництвом, 8,5% – професійною та науково-технічною діяльністю, 4,5% – транспортом, складським господарством, 4,5% – адміністративним обслуговуванням, 4% – інформацією та телекомунікаціями, 2% – тимчасовим розміщенням й організацією харчування, 1% – освітою, 1% – охороною здоров'я, 1% – мистецтвом, спортом, розвагами, 1% – наданням інших послуг [7].

Якщо порівнювати з іншими країнами частку малого і середнього підприємництва в обсягах реалізації продукції (товарів, послуг), то у 2014 році в Україні вона склала 60,9%, що більше, ніж в Польщі (55,9%), Німеччині (47,1%), Словаччині (54,8%), Чехії (57,7%), але менше, ніж в Естонії, Латвії, Литві і Болгарії [7].

У 2017 році український малий та середній бізнес створює 59% доданої вартості, що перевищує аналогічні показники Польщі та Німеччини.

Проблемним є те, що в Німеччині малий та середній бізнес забезпечує державі більше половини ВВП, а в Україні цей показник досягає тільки 15%. За даними ООН загалом на малих та середніх підприємствах задіяно 50% трудового населення світу та виробляється від 30 до 60 % національного продукту, залежно від країни.

Основними проблемами є: корупція в різних формах і проявах; надмірне регулювання підприємницької діяльності і відсутність ефективної дерегуляції; відсутність доступу малого та середнього підприємництва до фінансових ресурсів; неефективність судового захисту; складне адміністрування податків; низький рівень культури підприємництва; незначна роль бізнесоб'єднань; монополізація ринків і домінування великого бізнесу. Крім того, багато експертів вказували на загальні економічні проблеми України (зокрема пов'язані з веденням АТО, зниженням купівельної спроможності громадян, макроекономічною нестабільністю, курсовими коливаннями гривні), що істотно гальмують розвиток малого та середнього підприємництва, але не є специфічними лише для цього сектору економіки [8, с. 7].

Актуальною проблемою українського малого та середнього бізнесу є висока вартість регулювання. Опитування АВСА виявило, що одне мале чи середнє підприємство в середньому витрачає близько 30 000 грн. для того, щоб пройти усі регуляторні процедури, що вимагаються державою. Ця цифра – це сума грошей, яке витратило б одне мале чи середнє підприємство, якби воно за цей рік було зареєстроване, отримало усі необхідні дозволи та ліцензії та пройшло усі необхідні перевірки. Ця сума включає як офіційні, так і неофіційні платежі, вказані підприємствами в опитуванні. Вона також включає кількість часу, витраченого на виконання регуляторних вимог, який було переведено у грошовий вимір, орієнтуючись на середню зарплату у регіоні. За інших умов цей час можна було витратити на роботу на фірмі, отже його також можна віднести до витрат бізнесу.

Ось чому дерегуляція є одним із найважливіших заходів у політиці, яких український бізнес очікує від уряду. 71% опитаних малого та середнього підприємництва назвали дерегуляцію – під якою у цьому випадку розуміється скорочення кількості документів та процедур, що вимагаються для ведення бізнесу, – політичним кроком, який допоможе малому та середньому бізнесу в Україні. Складні регуляції відбирають цінні ресурси у бізнесу і створюють нагоду для корупції. Через це малі та середні підприємства хочуть, щоб уряд усунув адміністративні та бюрократичні бар'єри для бізнесу [9].

Проблеми з оподаткуванням – одна з основних перешкод для ведення бізнесу в Україні, яка охоплює як власне розмір податкових платежів, так і складність процедур, пов'язаних зі сплатою податків. Високі податкові ставки створюють труднощі для малого та середнього підприємництва. Згідно з розрахунками, проведеними за результатами опитування, малого та середнього підприємництва платять в середньому близько 27% своїх доходів у вигляді податків і зборів. Інша частина проблеми криється в

адмініструванні податків. В середньому, одне мале або середнє підприємство витрачає близько 15% свого часу на дотримання податкового законодавства. Нестабільність і часті зміни цього законодавства та податкової звітності, складність законів, корупція і дискреція з боку податкових служб – все це призвело до того, що оподаткування стало проблемою для українського бізнесу [9].

Одним з найважливіших завдань регіональної політики сприяння розвитку малого підприємництва є розвиток інфраструктури підтримки малого підприємництва – сукупності державних, недержавних, громадських інституцій, що надають консультативну, інформаційну, організаційну, фінансову допомогу суб'єктам малого підприємництва на етапах їх становлення й діяльності. На сьогодні стан та ефективність функціонування об'єктів інфраструктури підтримки малого підприємництва є одним з визначальних чинників динаміки його розвитку в регіонах і окремих населених пунктах. Усвідомлення цього факту на рівні регіональних і місцевих органів влади та активізація їхньої діяльності в цьому напрямі буде сприяти позитивним зрушенням у розвитку інфраструктури підтримки малого підприємництва [10].

Необхідно змінити фокус антикорупційного законодавства з суто державного на приватний сектор. Вимоги, які містяться в чинному законодавстві, стосуються державних і комунальних підприємств, а також приватного сектору, що бере участь у державних закупівлях. Це надто вузьке коло суб'єктів – приватний сектор в разі більший. Нове антикорупційне законодавство встановлює зобов'язання, але не надає приватному сектору дієвого механізму запобігання та боротьби з корупцією. Законом встановлені вимоги щодо здійснення контролю, але закон не визначає, що робити у разі, якщо порушення виявлено.

Корупція – це злякисна пухлина нашої нації. Найчастіше експерти, які представляють різні групи інтересів, називали такі перешкоди для подолання корупції (вказані в порядку пріоритетності):

- 1) особливості національного менталітету;
- 2) спротив публічних органів влади та їх посадовців;
- 3) повна корумпованість публічних органів влади;
- 4) сталість корупційної системи;
- 5) зарегульованість, неоднозначність і недосконалість законодавства;
- 6) безвідповідальність посадовців, низька оплата їх праці;
- 7) незахищеність бізнесу, відсутність зрушень в реформуванні судової системи;
- 8) відсутність системи оцінки роботи посадовців;
- 9) відсутність прозорості і відкритості у прийнятті рішень публічними органами влади;
- 10) недосконалість законодавства в сфері подолання корупції [8, с. 17-18].

Щодо формування сучасної фінансової інфраструктури підтримки підприємництва в Україні за європейським зразком, то слід зазначити, що багато урядових програм підтримки у ЄС спрямовано на надання суб'єктам підприємництва прямої фінансової допомоги. Також допомога може здійснюватися шляхом створення змішаних форм фінансової підтримки, кредитування на пільгових умовах, надання гарантій по кредитах, участі у капіталі суб'єктів підприємництва. У цьому напрямі урядами країн-членів ЄС здійснюється: стимулювання розвитку вторинного ринку цінних паперів; зменшення ставок оподаткування дивідендів та інших доходів від інвестування в суб'єкти малого та середнього підприємництва; стимулювання розвитку мереж, які спеціалізуються на пошуку інвесторів; надання гарантій на отримання кредитів; фінансування малих, високоризикових підприємств з метою стимулювання розвитку інновацій [11]. У сфері непрямого оподаткування для зменшення податкового тягаря на суб'єкти малого та середнього підприємництва у країнах ЄС було запропоновано спростити форму бухгалтерської звітності зі сплати ПДВ, подавати статистичну звітність зі сплати ПДВ щороку замість щомісяця, звільняти мікропідприємства від сплати ПДВ, надавати право вибору країни – місця сплати ПДВ, за умови використання «дистанційної торгівлі». У сфері прямого оподаткування в ЄС встановлено пільгове оподаткування прибутку суб'єктів підприємництва. Так, наприклад, у Великобританії податок на прибуток малих

та середніх підприємств складає 25% проти 35% для решти підприємств, у Нідерландах – 40% проти 50%. Часто підприємства малого та середнього бізнесу звільняють від податку на прибуток протягом певного періоду, наприклад, для заохочення інвестицій у наукові дослідження, розробки, новітні технології та інші інновації.

Німеччина запустила 200 програм підтримки малого та середнього бізнесу під загальною назвою *Mittelstand*, які передбачають виділення на кредитування таких підприємств 15,5 млрд євро щорічно.

Чимало уваги малому та середньому підприємництву приділяють і в США. Бізнесу сприяють зниження податків та низка організацій на кшталт *U.S. Small Business Administration*, яка понад 60 років займається підтримкою бізнесу й надає підприємствам фінансову та консультативну підтримку. Також організація виступає гарантом компанії перед кредиторами та надає позики до \$2 млн самостійно.

Цікава практика розвитку малого та середнього бізнесу, яку згодом може перейняти й Україна, в Ізраїлі та Польщі. Уряд створює державні венчурні фонди, які інвестують в різні стартапи. Зараз в Польщі держбанк 60% усіх кредитів надає саме малому та середньому бізнесу. Максимальна сума такої гарантії становить до 1 мільйона євро, а вартість – перший рік безкоштовно, другий – 0,5%. Японці вже 15 років мають змогу відкривати власну справу без стартового капіталу, всього з однією єною. Лише за 2012-2014 роки кількість середніх підприємств в країні зросла на 47 тис. Втерла носа Україні за доступністю кредитів для підприємств навіть далека Руанда. Ця відносно бідна африканська країна зараз займає 2 місце в рейтингу *Doing Business* за легкістю отримання кредитів на розвиток підприємництва. Завдяки цьому держава на чолі з авторитарним правителем зуміла значно обійти Україну за рівнем корупції та залучила до себе вдвічі більше інвестицій, аніж наша країна [12].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проаналізувавши ситуацію, ми можемо дійти висновку, що на даний момент, в наші країні умови для відкриття та ведення підприємницької діяльності, є малосприятливими. Нестабільна політична ситуація, висока вартість регулювання та корупція, являються основними перепонами на шляху функціонування та розвитку малого та середнього підприємництва.

Беручи до уваги приклад розвитку світових держав-лідерів в цій галузі, та порівнявши їх методи господарювання, з тими, які існують в Україні, ми можемо визначити, що для покращення ситуації, український уряд повинен впровадити реформи, орієнтовані на бізнес: обмежити регуляції, переглянути податкові процедури, а також вжити заходів для боротьби з корупцією і політичною нестабільністю.

Слід також зазначити та звернути особливу увагу, що процеси реформації галузі малого та середнього підприємництва повинні проводитись при узгодженні, або консультації з представниками цих галузей.

Маємо надію, що в майбутньому підприємництво в Україні буде розвиватись шаленими темпами, тим самим створивши стійку економіку в країні, та буде взірцем для інших країн світу.

Список використаної літератури

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. N 504-р «Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року», [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR170504.html
2. Жаліло Я. А. /2009/ Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія / Я. А. Жаліло. – К. : НІСД – 336 с.
3. Варналій З. С. /2006/ Основи підприємництва : навч. посіб. / З. С. Варналій. – 3-тє вид., випр. і допов. Вища освіта XXI століття (Higher education of the XXI century). – К. : Знання-Прес - 350 с.
4. Варналій З. С., Ващенко К. О., Кампо В. М., Лібанова О. В; за заг. ред. Ващенко К. О. /2010/ Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / – К. : ДП “Видав. дім “Персонал”, – 306 с.

5. Бей О., Береславський С., Биковець В. та ін. /2001/ *Мале підприємництво України: процес розвитку*. – 253 с
6. Державна служба статистики України, стат. зб-к / за ред. Кузнецової М.С. /2016/ *Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва*. - 514 с.
7. Романська О. /2017/ *Аналіз статистичних показників розвитку підприємництва в Україні у 2015 році*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-pokaznykiv-rozvytku-pidpryemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi/>
8. Центр громадської експертизи, Центр міжнародного приватного підприємництва. /2015/ *Розвиток малого і середнього підприємництва в Україні: проблеми, потреби, перспективи*. – 44 с.
9. Український малий та середній бізнес вимагає дерегуляції та кращого ставлення до себе у податковій. Федець І. /2016/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lev.org.ua/articles/what_do_SME_want.html
10. Лазур П. Ю. /2006/ *Державне регулювання малого і середнього підприємництва* / видавництво «Новий Світ», – 400 с.
11. Ольвінська Ю.О. /2015/ *Особливості державного регулювання малого підприємництва у країнах світу. Державне управління: удосконалення та розвиток: Електронне наукове фахове видання*. - № 2
12. Підтримати малий бізнес. Як Україна відстала від світу. - Уляна Букатюк /2017/ - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://espreso.tv/article/2017/07/11/malyy_seredniy_biznes

References

1. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 24, 2017 N 504-p "Strategy for the Development of Small and Medium Enterprises in Ukraine until 2020", [Electronic Resource]. - Access mode: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR170504.html (in Ukr).
2. Zhalilo, Y. A. (2009). *Theory and practice of formation of an effective economic strategy of the state: monograph* - K. : NISS - 336 p. (in Ukr).
3. Varnalij, Z. S. (2006). *The Basics of Entrepreneurship: Textbook*. - Third edition, corrections and additions. Higher education of the XXI century. - Znanie-Press publishing house (in Ukr).
4. Varnalij, Z. S., Vaschenko, K. O., Kampo, V/M, Libanova, O. V. ; for general editing Vaschenko K. O. (2010) *State Policy of Entrepreneurship Development in Ukraine: A Manual for Students of Higher Educational Institutions*. - K. : Publishing House "Personnel" (in Ukr).
5. Bay, O., Bereslavsky, S., Bikovets, V. (2001). *Small business of Ukraine: development process*. (in Ukr).
6. State Service of Statistics of Ukraine, article collection / for editing Kuznetsova MS (2016). *Activity of subjects of large, medium, small and microenterprises*. - 514 p. (in Ukr).
7. Romanskaya, O. (2017). *Analysis of statistical indicators of entrepreneurship development in Ukraine in 2015*. [Electronic resource]. - Access mode: <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-pokaznykiv-rozvytku-pidpryemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi/> (in Ukr).
8. Center for Public Expertise, Center for International Private Enterprise. (2015). *Development of Small and Medium Enterprise in Ukraine: Problems, Needs, Perspectives*. - 44 p. (in Ukr).
9. Ukrainian small and medium-sized businesses require deregulation and a better attitude towards them in the tax area. Fedets I. / 2016 / [Electronic resource]. - Access mode: http://www.lev.org.ua/articles/what_do_SME_want.html (in Ukr).
10. Lazur, P. Y. (2006). *State regulation of small and medium enterprises* / publishing house "New World" - 400 p. (in Ukr).
11. Olvinskaya, Y. O. (2015). *Features of state regulation of small business in the countries of the world. Public administration, improvement and development. Electronic scientific professional edition, 2*. (in Ukr).
12. *Support small business. How Ukraine is lagging behind the world*. - Ulyana Bukatyuk (2017) [Electronic resource]. - Access mode: https://espreso.tv/article/2017/07/11/malyy_seredniy_biznes. (in Ukr).

Skopenko B. S.

Master,
«National University of Kriviy Rig»,
skopenko1004@gmail.com

Kruhla N. M.

Candidate of Economic Sciences, docent,
«National University of Kriviy Rig»,
office@af-forum.com

IMPROVEMENT OF THE STATE POLICY ON SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

Abstract. Introduction. Our country has gone on the path of European integration, and the development of European values in various fields of management. One of the main directions of the country's rise is the formation of a sustainable middle class and its support in the future. The middle class is the main internal investor of the state,

and the guarantor of the prosperity of the country's economy. Small and medium enterprises are the main representatives of the middle class, their development will bring economic growth and stability.

But factors such as corruption, excessive tax pressures and limited access to financial resources do not allow entrepreneurship to develop in the normal way, and in some cases be a key player leading to the collapse of business.

Purpose. The aim is to draw the attention of the public and state leaders to promote the development of small and medium enterprises. To find the right ways to reform public authorities in the sphere of entrepreneurial activities, for the development and prosperity of Ukraine and Ukrainian people.

Methods. An analysis was carried out using a variety of sources in the field of small and medium enterprises. Also conducted a comparative analysis of the action conducted by Ukraine, and actions that are implemented or are to be implemented for business development in other developed countries.

Results. After analyzing the situation, it was discovered that in our country there was a negative climate for the development of entrepreneurship. Political instability and the military situation in Ukraine are worsening conditions for doing business. Corruption and taxation problems generate the emergence of illegal enterprises, with so-called hidden profits. From the side of the state there is no clear regulation program, laws for to overcome the crisis, which will give impetus to economic development, are accepted only partially.

Originality. The first priority in improving the situation is: 1) to overcome corruption, is the biggest problem that constrains the country's development in all sectors; 2) deregulation - simplify paper fuss; 2) reduction of tax rates, which will facilitate the opening of their own business and its further development, even in a politically unstable country; 3) to increase the protection of entrepreneurs' rights (corruption in courts and other state human rights structures); 4) support from the state in the field of business lending, with lower interest rates.

Conclusion. At the moment, the actions directed by the government of our state for the development of small and medium-sized entrepreneurship are ineffective. Approved bills designed to promote this industry does not work and only hamper the development of. Ukraine still falls behind in all international development rankings.

In our opinion, in order to get out of this crisis, the government together with community representatives, small and medium enterprises should adopt and implement reforms in human rights structures, to create conditions to overcome corruption and to provide financial support for business.

Conducting reforms will give impetus to attracting new investments, provide favorable conditions for the creation of new projects, thus creating new jobs and modernizing production.

Keywords: economic relations; state support; methods of management; development problems; deregulation; corruption, taxation, reforms.

*Одержано редакцією 29.01.2018 р.
Прийнято до публікації 08.02.2018 р.*

УДК 351

Шабанова Еліна Миколаївна
магістрант,

ДВНЗ «Криворізький національний університет»
ellishabanova@i.ua

Адамовська Вікторія Сергіївна
кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку,
оподаткування, публічного управління та адміністрування,
ДВНЗ «Криворізький національний університет»,
02vika0211@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. У статті представлені загальні напрями підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців на основі вітчизняного і зарубіжного досвіду. Обґрунтовано можливості та перспективи впровадження напрямів державно-управлінських реформ на прикладах конкретних країн. Зазначено доцільність реформування державного управління, а також представлений стратегічний план на 2016-2020 рр. та напрями його втілення. Запропоновано зміни до підвищення